

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 września 2021 r.

sprawy **J. K.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. i art. 207 § 3 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w L.

z dnia 2 marca 2021 r., sygn. akt XI Ka [...]

utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Rejonowego w L.

z dnia 11 marca 2020 r., sygn. akt IV K [...]

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego J. K. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa;**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. W. B., Kancelaria Adwokacka w L., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postaci sporządzenia i wniesienia kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 marca 2020 r., sygn. akt IV KK [...], Sąd Rejonowy w L. uznał oskarżonego J. K. za winnego tego, że:

1. w okresie od daty bliżej nieustalonej początku kwietnia 2018 r. do dnia 20 września 2018 r. w L. znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją konkubinę M. B., w ten sposób, że wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, kierował pod jej adresem groźby uszkodzenia ciała oraz groził zrobieniem sobie krzywdy, a także bił ją po całym ciele, dusił, wrywał włosy z głowy, wykręcał ręce, a nadto w dniu 12 kwietnia 2018 r. pobił ją w wyniku czego spowodował u niej obrażenia ciała w postaci złamania kości nosa po stronie lewej, które to obrażenia skutkowały rozstrojem zdrowia lub naruszeniem czynności narządu ciała na okres nie dłuższy niż 7 dni, a także w dniu 10 maja 2018 r. uderzając jej głową o podłogę i ścianę, spowodował u niej obrażenia ciała w postaci urazu głowy i kręgosłupa szyjno-piersiowego oraz otarcia naskórka twarzy, które to obrażenia skutkowały rozstrojem zdrowia lub naruszeniem czynności narządu ciała na okres dłuższy niż 7 dni, w następstwie czego M. B. targnęła się dwukrotnie na własne życie, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu niespełna 5 lat od odbycia w okresie od 2 sierpnia 2016 r. do 29 kwietnia 2017 r. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie IV K 242/13 za umyślne przestępstwo podobne z art. 222 § 1 k.k., to jest czynu z art. 207 § 1 k.k. i art. 207 § 3 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co wymierzył mu karę 4 lat pozbawienia wolności;

2. w okresie bliżej nieustalonym od początku kwietnia 2018 r. do dnia 20 września 2018 r. w L. znęcał się nad swoim psem, w ten sposób, że: rzucał nim o ścianę i podłogę i zamykał go w mieszkaniu bez wody i jedzenia, nie wyprowadzał na dwór, kopał go, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu niespełna 5 lat od odbycia w okresie od 2 sierpnia 2016 r. do 29 kwietnia 2017 r. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie IV K [...] za umyślne przestępstwo podobne z art. 222 § 1 k.k., to jest czynu z art. 35 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt w zw. z art. 35 ust. 1 ustawy z

dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt /Dz.U. Nr 111, poz. 724/ w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

3. w dniu 18 września 2018 r. w L. kierował wobec M. L. groźby karalne uszkodzenia ciała, przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonej uzasadnioną obawę, iż zostaną spełnione, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu niespełna 5 lat od odbycia w okresie od 2 sierpnia 2016 r. do 29 kwietnia 2017 r. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie IV K [...] za umyślne przestępstwo podobne z art. 222 § 1 k.k., to jest czynu z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. w dniu 18 września 2018 r. w L. kierował groźbą bezprawną uszkodzenia ciała wobec M. L. w celu wymuszenia na niej nie zgłoszenia do organów ścigania czynu popełnionego na jej szkodę, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu niespełna 5 lat od odbycia w okresie od 2 sierpnia 2016 r. do 29 kwietnia 2017 r. kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w L. z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie IV K [...] za umyślne przestępstwo podobne z art. 222 § 1 k.k., to jest czynu z art. 245 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności.

Po połączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności Sąd Rejonowy w L. wymierzył oskarżonemu karę łączną 5 lat pozbawienia wolności. Jednocześnie zakazał J. K. zbliżania się do pokrzywdzonych M. B. i M. L. na odległość mniejszą niż 100 metrów na okres 3 lat; zobligował go do uiszczenia nawiązek na rzecz pokrzywdzonych M. B. - w kwocie 1000 zł i M. L. - w kwocie 500 zł oraz orzekł od niego nawiązkę na rzecz Fundacji Na Rzecz Ochrony Zwierząt E. w L. w kwocie 800 złotych. Nadto, Sąd I instancji orzekł wobec oskarżonego tytułem środka karnego zakaz posiadania wszelkich zwierząt na okres 3 lat.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 2 marca 2021 r., sygn. akt XI Ka [...], utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła obrońca skazanego, zaskarżając orzeczenie Sądu II instancji w całości i zarzucając: „rażącą obrazę norm postępowania, a mianowicie:

1) art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegającą na przekraczającej granice swobodności, sprzecznej z zasadami doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania ocenie zgromadzonego materiału dowodowego przeprowadzonego przed Sądem II instancji poprzez niesłuszne odmówienie wiary zeznaniom świadka M. S. oraz A. K. (z domu K.) w zakresie, w jakim świadkowie wskazywali, iż pokrzywdzona M. B. nadużywała alkoholu i używała środków odurzających, co znajduje potwierdzenie w dokumentacji medycznej dotyczącej świadka, a nadto nieuwzględnienie twierdzeń świadków, że będąc pod wpływem alkoholu była agresywna wobec J. K. i wyzywała go słowami obelżywymi, a także w zakresie, w jakim wskazywali, że skazany poprawnie traktował psa, która to ocena jest rażąco niewłaściwa;

2) art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. wyrażającą się w niedostatecznym rozważeniu wszystkich zarzutów zawartych w apelacji obrońcy i podnoszonych podczas postępowania jurysdykcyjnego, w tym zawartych w punkcie I.b, I.c. i w punkcie II w zakresie oceny zeznań pokrzywdzonej M. B., P. K., a także zachowania skazanego J. K. wobec M. B., a także psa,

3) art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez niedostateczne wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w L. podstaw dla uznania za niezasadne zarzutów apelacyjnych zawartych w punkcie I. d apelacji tj. „Obrazy przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. polegającą na sprzecznej z zasadami wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego, dowolnej, tendencyjnej i jednostronnej, analizie materiału dowodowego w sprawie, skutkującej dokonaniem przez Sąd błędnych ustaleń w zakresie winy i sprawstwa oskarżonego, a przejawiającą się w niezasadnym ustaleniu, że z zeznań świadka M. L. wynika, że oskarżony kierował wobec niej groźbę bezprawną w celu wymuszenia na niej nie zgłoszenia do organów ścigania popełnionego na jej szkodę przestępstwa,

w sytuacji gdy właściwa analiza zeznań świadka przeczy przyjętemu przez Sąd I instancji ustaleniu w tym zakresie”, w sytuacji, gdy świadek M. L. na rozprawie przed Sądem Rejonowym w L. w dniu 9 stycznia 2020 r. zeznała: „Gróźb kierowanych w moją stronę to tak do końca się nie bałam”, co przeczy przyjętemu przez Sąd uznaniu, że zostały spełnione znamiona przestępstwa z art. 190 § 1 kk oraz art. 245 k.k., a do których to okoliczności nie odniósł się w sposób wystarczający Sąd II instancji,

4) art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 427 k.p.k. poprzez niesłuszne uznanie, że „obrońca nie wskazał czego się domaga w związku z postawionym zarzutem”, w sytuacji, gdy w apelacji zawiera wniosek o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w L. do ponownego rozpoznania”.

Podnosząc powyższe, skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w L. wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z dyspozycją art. 519 k.p.k. kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie i aby mogła okazać się skuteczna, winna wskazywać uchybienie wymienione w art. 439 k.p.k. lub inne rażące naruszenie prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Jednocześnie wskazać należy, że to na podmiocie wnoszącym kasację spoczywa ciężar wykazania uchybienia oraz wykazania, że miało ono charakter „rażący”. „Rażące” naruszenie to zaś takie, które ma charakter wyraźny, niewątpliwy, dający się łatwo stwierdzić; jak również, gdy ciężar gatunkowy zaistniałego uchybienia ma charakter istotny. O istotnym zaś wpływie uchybienia na treść zaskarżonego orzeczenia można mówić jedynie wtedy, gdy możliwe jest

wykazanie, że kwestionowane rozstrzygnięcie byłoby w istotny sposób odmienne od tego, które w sprawie zapadło (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 marca 2003 r., IV KKN 332/00).

Jednocześnie podkreślić należy, że z uwagi na fakt, iż kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym od orzeczenia Sądu odwoławczego, zarzuty w niej zawarte winny, co do zasady wskazywać na uchybienia Sądu II instancji. Uchybienia Sądu I instancji mogą zostać wytknięte w kasacji jedynie wówczas, gdy „przeniknęły” do postępowania odwoławczego, tj. wówczas, gdy Sąd ad quem tych uchybień nie dostrzegł, zbagatelizował czy też nieprawidłowo ocenił. O oczywistej bezzasadności kasacji mówi się natomiast wówczas, gdy już na pierwszy rzut oka widoczne jest, że zarzuty sformułowane w kasacji oraz przedstawiona w uzasadnieniu, rozwijająca je argumentacja, są nietrafne i nie mogą doprowadzić do realizacji postulatów skarżącego i wzruszenia zaskarżonego orzeczenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że kasacja wywiedziona w niniejszej sprawie przez obrońcę skazanego J. K. zawiera właśnie oczywiście bezzasadne i nie znajdujące odzwierciedlenia w rzeczywistym stanie sprawy zarzuty.

Tak należało ocenić już pierwszy z zarzutów kasacji, sygnalizujący obrazę art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Zdaniem skarżącego Sąd odwoławczy miał dopuścić się uchybienia w tym zakresie poprzez „przekroczenie granice swobodności, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania ocenę zgromadzonego materiału dowodowego przeprowadzonego przed Sądem II instancji i niesłuszne odmówienie wiary zeznaniom świadka M. S. oraz A. K. (z domu K. w zakresie, w jakim świadkowie wskazywali, iż pokrzywdzona M. B. nadużywała alkoholu i używała środków odurzających i nieuwzględnienie twierdzeń świadków, że będąc pod wpływem alkoholu była agresywna wobec J. K. i wyzywała go słowami obelżywymi, a także w zakresie, w jakim wskazywali, że skazany poprawnie traktował psa”. Jakkolwiek postawienie zarzutu obrazy art. 7 k.p.k. pod adresem Sądu II instancji było na gruncie przedmiotowej sprawy w ogóle możliwe (gdyż Sąd ten prowadził częściowo uzupełniające postępowanie dowodowe), to jednak okazało się nieuzasadnione. Sąd Okręgowy w L. w toku postępowania

apelacyjnego dopuścił na wniosek obrońcy oskarżonego dowód z zeznań świadków M. S. i A. K. (K.). Oceniał depozycje procesowe tych osób w sposób swobodny, z zachowaniem zasad logiki i doświadczenia życiowego, zgodnie z dyrektywą z art. 7 k.p.k., co przedstawił na str. 3 uzasadnienia. Sąd ad quem wskazał jednoznacznie i konkretnie, dlaczego zeznania ww. świadków nie zasługiwały na miano wiarygodności, a argumentacja Sądu II instancji, zważywszy na całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jest w pełni przekonująca i zasługująca na akceptację. Wbrew twierdzeniu obrońcy skazanego Sąd odwoławczy nie dopuścił się zatem obrazy art. 7 k.p.k., podobnie również nie uchybił normie zawartej w art. 410 k.p.k. Jak podkreśla się w orzecznictwie - z naruszeniem art. 410 k.p.k. mamy do czynienia jedynie wówczas, gdy sąd opiera swoje orzeczenie na materiale nieujawnionym na rozprawie głównej, bądź tylko na części materiału ujawnionego i jego rozstrzygnięcie nie jest wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności. W żadnej mierze natomiast dokonanie oceny dowodów i oparcie się na określonych z nich, przy jednoczesnym odmówieniu wiary dowodom przeciwnym nie stanowi naruszenia dyspozycji art. 410 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2018 r., V KK 491/17). Powyższe oznacza zatem, że zarzut obrazy art. 410 k.p.k. okazałby się zasadny, gdyby Sąd II instancji pominął jakieś dowody, nie zaliczył ich w poczet materiału dowodowego i nie poddał ocenie. W analizowanej sprawie sytuacja taka jednak nie nastąpiła.

Równie oczywiście bezzasadnym okazał się drugi z zarzutów kasacji, sygnalizujący uchybienie Sądu II instancji w postaci niedostatecznego rozważenia wszystkich zarzutów zawartych w apelacji obrońcy i podnoszonych podczas postępowania jurysdykcyjnego, w tym zawartych w punkcie I.b, I.c. i w punkcie II w zakresie oceny zeznań pokrzywdzonej M. B., P. K., a także zachowania skazanego J. K. wobec M. B. oraz psa. Deprecjonując trafność ww. zarzutu zauważyć wypada, że Sąd odwoławczy rozpoznał wszystkie zarzuty apelacji i poddał je rzeczowej, właściwej ocenie. W szczególności zweryfikował ocenę dowodów z zeznań pokrzywdzonej M. B. i świadka P. K., co przedstawił na str. 4 uzasadnienia. Sąd ad quem podzielił ocenę Sądu I instancji odnośnie do relacji procesowych P. K. i M. B.. Wskazał, dlaczego pierwsze z nich nie zasługują na walor wiarygodności, a drugie

stanowią wiarygodny materiał dowodowy, będący podstawą dokonania ustaleń faktycznych w sprawie.

Nie można także podzielić stanowiska skarżącej odnośnie do sygnalizowanej przez skarżącego w zarzucie 3 kasacji obrazy art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. W ocenie obrony Sąd odwoławczy miał uchybić normom zawartym w tych przepisach przez niedostateczne wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w L. podstaw dla uznania za niezasadne zarzutów apelacyjnych zawartych w punkcie I.d apelacji. Również ten zarzut okazał się nieuzasadniony. Wbrew temu co sądzi autorka kasacji, Sąd II instancji rozstrzygnął ww. zarzut apelacji, a nieobszerną, aczkolwiek jasną i konkretną argumentację przedstawił na str. 4-5 uzasadnienia. Sąd odwoławczy odwołał się do treści zeznań pokrzywdzonej z postępowania przygotowawczego, które M. L. podtrzymała po odczytaniu jej tych zeznań na rozprawie głównej w dniu 9.01.2020 r., (k. 376). Wskazał przy tym nadto, że świadek oświadczyła, iż pierwotne zeznania składała bezpośrednio po zdarzeniu i lepiej pamiętała szczegóły.

Całkowicie nieuzasadnionym okazał się wreszcie czwarty z zarzutów kasacji. Prócz gołosłownego powołania zarzutu obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 427 k.p.k. poprzez niesłuszne uznanie, że „obrońca nie wskazał czego się domaga w związku z postawionym zarzutem”, w sytuacji, gdy w apelacja zawiera wniosek o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w L. do ponownego rozpoznania skarżąca nie podjęła nawet próby wykazania, w jaki sposób zarzucane uchybienie miałoby mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia.

Podsumowując, stwierdzić należy, że przeprowadzona w przedmiotowej sprawie kontrola instancyjna nie pominęła żadnego z zarzutów apelacji i spełnia kryteria określone w art. 433 § 2 k.p.k., a rozstrzygnięcie Sądu II instancji zostało prawidłowo i rzetelnie umotywowane. Sąd ad quem uzasadnił swoją decyzję w sposób wystarczająco szczegółowy, czyniąc w sposób oczywisty zadość obowiązkom spoczywającym w tym zakresie na sędzie odwoławczym.

Ponowienia zarzutów rozpoznanych już przez Sąd odwoławczy na etapie postępowania kasacyjnego nie można ocenić inaczej niż jako ponowną, aczkolwiek

nieudolną próbę wywołania kolejnej kontroli instancyjnej, przeforsowania subiektywnej, oderwanej od całokształtu materiału dowodowego, oceny dowodów poprzez wyeksponowanie dowodów korzystnych dla skazanego, a zanegowanie dowodów potwierdzających jego winę. Tymczasem w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się jednoznacznie, że postępowanie kasacyjne nie jest procedowaniem, które ma ponawiać kontrolę odwoławczą. W jego toku z założenia nie dokonuje się bowiem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów i nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych (są one irrelewantne), gdyż rolą sądu kasacyjnego nie jest ponowne - "dublujące" kontrolę apelacyjną - rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu I instancji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2015 r., sygn. akt IV KK 430/14).

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy uznał kasację obrońcy skazanego J. K. za oczywiście bezzasadną i zdecydował o jej oddaleniu.

W ocenie Sądu Najwyższego sytuacja materialna skazanego uzasadniała zwolnienie go, na podstawie art. 624 k.p.k. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego. Natomiast o wynagrodzeniu dla obrońcy skazanego - adw. K. W. B. - za sporządzenie i wniesienie kasacji orzeczono na podstawie § 17 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2019.18 j.t.).